FIL-QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BĦALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI
MAGISTRAT DR SIMONE GRECH LL.D.

Seduta tal-21 ta' Ottubru 2019

Il-Pulizija

Vs

Jesmond Muscat

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni mressqa fil-konfront ta' Jesmond Muscat ta' 54 sena, bin Alfred u Mary nee' Testa imwieled f' 30.03.1964 u joqghod 78, Flt 2, Triq San Luqa, Pieta detentur tal-karta ta' l-identita' numru 188164M fejn gie akkuzat li:

"....06/05.2018 ghall-habta ta' 14.29hrs gewwa dawn il-gzejjer

1) *Aktar talli permezz ta' xi network jew apparat tal-komunikazzjoni elettronika ghamilt uzu mhux xieraq bih billi heddidt lil Ivan Camilleri u b' hekk ghamilt uzu mhux xieraq bih.*

Il-Qorti hija mitluba li f' kaz ta' htija tapplika l-art 383 tal-Kap 9."

Rat id-dokumenti prezentati.

Semghet ix-xhieda.

Semghet sottomissjonijiet.

Rat l-artikoli tal-ligi.

Ikkunsidrat:

L-imputat qed jigi akkuzat ai termini ta' l-artikolu 49 tal-Kap 399 tal-Ligijiet ta' Malta li jaqra:

"49.Kull min permezz ta' xi network jew apparat ta'komunikazzjoni elettronika –

(a) jhedded li jagħmel xi reat; jew

(b) bil-ħsieb li jieħu xi flus jew xi ħaġa oħra, jew biex jagħmel xi gwadann, jew bil-ħsieb li jġiegħel lilħaddieħor biex jagħmel jew jonqos milli jagħmel xiħaġa, jhedded li jakkuża jew li jagħmel ilment kontra,jew biex jimmalafama lil dik il-persuna jew xi persunaoħra; jew

(ċ) jagħmel użu ieħor mhux xieraq bih,

ikun ħati ta' reat taħt dan l-Att u jista', meta jinsab ħati, jeħel multata' mhux iżjed minn tlieta u għoxrin elf, mitejn u tlieta u disgħineuro u tlieta u sebgħin ċenteżmu (€23,293.73) u, fil-każ ta' reat permanenti, multa oħra ta' mhux iżjed minn erba' mija u ħamsa usittin euro and u sebgħa u tmenin ċenteżmu (€465.87) għal kull jumli matulu jkompli r-reat;

Iżda sempliċi kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissnajew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jewapparat u li jkunu jistgħu jagħtu lok għal azzjoni għal malafama jewinġurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'għandhomx jagħtulok għal reat taħt dan l-Att."

Dwar dan l-artikolu, il-Qorti tirreferi ghas-sentenza moghtija minn din il-Qorti hekk kif diversament ippreseduta deciza fid-9 t'April, 2019 fl-ismijiet **Il-Pulizija(Spettur Spiridione Zammit)-vs-Nadine Farrugia** fejn intqal is-segwenti:

"Illi l-imputata qed tigi akkuzata talli permezz ta' Facebook kitbet kliem indirizzat lejn il-parte leza Melanie Cassar u membri ta' familtha; Illi l-kliem li allegatament intqal mill-imputata kien "Hope they will shut your place down sooner rather than later. You will be punished for your act of murder. Hope karma gets you good".

......bl-emendi introdotti bl-Att XI tal-2018,li dahal fis-sehh fl-14 ta' Mejju, 2018, ferm qabel ma ntbghat ir-request lil Facebook, gie introddot proviso gdid ghall-artikolu 49 tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta, li jghid:

Iżda sempliċi kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparatu li jkunu jistgħu jagħtu lok għal azzjoni għal malafama jew inġurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att.

Fl-artikolu 2 tal-Kapitolu 399 insibu li -"apparat" tfisser kull tagħmir jew makkinarju, ikunu kif ikunu deskritti;"network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi" tfisser sistemi ta' trasmissjoniu, fejn dan japplika, tagħmir ta' switching jew routing u riżorsi oħra, inklużi elementi ta' network li m'humiex attivi, li jippermettu l-ġarr ta' sinjali bil-fil, bir-radju, b'mezzi ottiċi jew b'mezzi elettromanjetiċi oħra, inklużi networks satellitari, fissi (circuit-switched u packet-switched, inkluż l-Internet) u networks terrestri mobbli, sistemi ta' elettriku bil-cable, sal-limitu li dawn jiġu użati bil-għan li jittrasmettusinjali, networks użati għal xandir bir-radju u televiżjoni, u networks ta' televiżjoni bil-cable, irrispettivament mit-tip ta' informazzjoni mwassla;

Illi skond l-artikolu 2 tal-Att dwar il-Midja u l-Malafama, Kapitolu 579 tal-Ligijiet ta' Malta:"inġurja" tfisser malafama bi stqarrija li tkun intqalet b'malizja bil-fomm; "libell" tfisser malafama permezz ta' pubblikazzjoni; ....."malafama" tfisser il-komunikazzjoni ta' kliem li jagħmlu ħsara serja lir-reputazzjoni ta' persuna u tinkludi l-libell u linġurja; "midja" tinkludi kull forma ta' tixrid ta' ideat, informazzjoni, jew opinjonijiet dwar materja ta' interess pubbliku, lill-pubbliku inġenerali jew lil sezzjoni tal-pubbliku, li tkun taħt il-kontroll editorjali ta' editur;"midja miktuba" tfisser kull kitba jew stampat, isir b'liema mezz isir, u tinkludi kull kontenut tal-midja miktub li jkun imxerred b'kull mezz kemm jekk permezz ta' pjattaformi elettronici online kif ukoll jekk imxerred b'kull mezz offline mingħajr l-użu ta' pjattaformi elettroniċi u tinkludi kull mezz ieħor li bih kliem jew immaġni viżwali jistgħu jinstemgħu jew jiġu perċepiti;..."pubblikazzjoni" tfisser kwalunkwe att li bih kull midja miktuba tiġi jew tista' tkun komunikata lil jew tinġieb għallgħarfien ta' xi persuni jew li bih kliem jew immaġni viżwali jiġu disseminati;

Illi tenut kont li l-kliem li allegatament intqal sar permezz ta' Facebook, li jikkostitiwxxi network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi, sakemm il-kliem jibqghu ta' natura malafamanti biss, tali kliem ma ghadhomx jitqiesu li jammontaw ghall-reat u kull azzjoni kellha tkun wahda purament ta' natura civili li kellha tittiehed ai termini tal-Att dwar il-Midja u l-Malafama. Ghaldaqstant minkejja li l-ewwel imputazzjoni giet rtirata mill-prosekuzzjoni, galadarba il-kliem kien ppublikat fuq Facebook dan ma baqax jinkwadra taht ir-reat kontravvenzjonali

ravvizat bl-artikolu 339(1)(e). Kif intqal mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza Il-Pulizija vs Lee Borg:

"Biex ikun hemm ir-reat ta' ingurja skond l-Artikolu 252, il-kliem (jew gesti, kitba, ecc., skond il-kaz) ingurjuzi iridu jkunu gew komunikati, direttament jew indirettament, lil terza persuna –imqar terza persuna wahda –ghax b'hekk biss jista' jitwettaq il-hsieb li jkollu l-agent li jtellef jew inaqqasil-gieh tal-persuna ingurjata ("with the object of destroying or damaging the reputation of any person", fit-test Ingliz). Kliem, gesti, kitba jew disinji ingurjuzi li jigu ndirizzati mill-agent lill-persuna li jkun qed joffendi izda li jibqghu bejniethomit-tnejn huma puniti bhala kontravvenzjoniskond il-paragrafu (e) ta' l-Artikolu 339(1) tal-Kodici Kriminali.Mhemmx dubbju li malli il-kliem malafamanti gie kommunikat lill-terzi, kif gara' malli gie pubblikat fuq Facebook, ir-reat ma baqax wiehed ta' natura kontravvenzjonali.

Illi sabiex kliem jitqies li hu "theddid"issir riferenza ghas-sentenza Il-Pulizija vs Francis Frendo, fejn il-Qorti nterpretat il-kelma theddida bhala biza t'aggressjoni futura:

B'referenza ghall-ewwel aggravju, l-appellant jissottometti illi theddida vera u proprja ma kienx hemm. Fid-dawl ta' dak li ntqal fis-sentenza ta' din il-Qorti tas-7 ta' Lulju 1995 fl-ismijiet Il-Pulizija v. Joseph Frendo, l-appellant josserva li l-prospett ta' hsara ghandu jkun prospett rejali fis-sens illi meta persuna tghid lil xi hadd li ser tikkommetti fuqu xi aggressjoni fizika, jehtieg illi dan ix-xi hadd huwa konvint illi min qallu dak id-diskors ghandu l-kapacita` u l-propensita` li jasal......F'sentenza ohra Il-Pulizija vs Mario Camilleri gie deciz:

Skond il-gurisprudenza (ara sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali (Inferjuri) tas-7 ta' Lulju 1995 fl-ismijiet 'Il-Pulizija versus Joseph Frendo'it-theddid ifisser li agent ikun qed jippospetta lil persuna oħra ħsara ingusta.'Il-Qorti hisoddisfatta li bid-diskors li qal l-appellant lil John Casa ......u specjalment bil-mod kif intqal dan id-diskors u bil-gesti li akkumpunjaw l-istess diskors, l-appellant kien qiegħed effettivament jhedded lill-imsemmiCasa. Fil-kuntest tal-artikolu 339(1)(e) tal-Kap 9, theddid tfisser li l-agent jipprospetta lil persuna oħra ħsara ingusta fil-futur(ħsara li pero' ma tkunx tammonta għal reat ieħor ikkontemplat band'oħra fil-kodici , e.ż. l-artikolu 249) liema ħsara tkun ukoll ipprospettata li tiddependi mill-volonta' tal-istess agent.'

F'sentenza oħra mogħtija mill-istess Qorti iżda diversament preseduta ntqal hekk:

'Meta bniedem, wara kwistjoni li kellu ma ieħor, jieħu atteggjament li jħalli fl-istanti l-impressjoni li hu qiegħed ilesti ruħu għall-glied, dak l-attaggjament jammonta għal minaccja reali u verbali.' (L-Imħallef Dr.W.Harding 'Karmenu Cutajar versus Pawlu Cassar.' 25 ta' Gunju 1952.

Ingħad ukoll li minaccja ma titlifx mis-serjeta' tagħha billi tkun kundizzjonata. (Ara: Stella Bugeja vs Rosina Bugeja tal-31 ta' Jannar 1949).

Min-naħa l-oħra l-Antoliseijgħid dan li gej dwar il-minaccja:' e' sufficiente che la minaccia sia tale da turbare la tranquillita' delle persone a cui e' rivolta, come nel caso che taluno dica ad un altro 'ti faro' vedere di che cosa sono capace..'Antolisei F. (1986) Manuale di Diritto Penale –Parte Speciale' (Milano Giuffre).

Imbghad il-Qorti tal-Appell Kriminali kompliet:

Biex ikun hemm tali theddid is-suggett attiv irid ikun qed jipprospetta –bil-kliem, gesti jew b'mod iehor –xi forma ta' hsara ingusta fil-futur (anke jekk fil-futur immedjat) lis-suggett passiv. Huwa veru li ma hemmx ghalfejn li l-hsara prospettata tkun determinata fis-sens li jigi indikat b'xi grad ta' precizjoni l-interess, guridikament relevanti, tas-suggett passiv li jkun qed jigi minaccat; u f'dan is-sens huwa korrett Antolisei meta jghid: "...e` sufficiente che la minaccia sia tale da turbare la tranquillita` della persona a cui e` rivolta, come nel caso che taluno dica ad un altro: 'ti faro` vedere di che cosa sono capace'".

Il-Qorti tirreferi wkoll ghas-sentenza fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Trevor Micallef) Vs Salvatore La Rocca deciza fis-7 ta' Frar 2019 minn din il-Qorti hekk kif diversament ippreseduta fejn intqal :

"L-element essenzjali ghal sejbien ta' htija taht l-artikolu 49(a) tal-Kap. 399 huwa li jkun sar theddid li se jsir xi reat u dan bl-uzu ta' network jew apparat elettroniku. Minn qari tan-nota ta' sottomissjonijiet tal-parte civile u anke mill-provi prodotti, minn imkien ma rrizulta li limputat hedded li se jsir xi reat. Infatti fin-nota ta' sottomissjonijiet taghha l-parte civile tghid li: "Jigi sottomess li ghalkemm dan il-kaz jitratta dwar ingurji u theddid li allegatament sehhew permezz tal-informatika u cioe` tramite e-mails u messagi bl-sms fuq telefon cellulari." Il-parte civile dejjem qed taghmel riferenza ghal theddid u ingurji diretti fil-konfront tal-persuna taghha. Il-parte civile tindika li kien sar wkoll diskors fis-sens li l-imputat kien sejjer jaghmel u effettivament ghamel xi rapporti ma' xi awtoritajiet kompetenti (bhal tal-VAT, Jobsplus ecc). B'daqshekk pero` tali rapporti kif gia` inghad ma jammontawx ghal xi theddida li kien sejjer jitwettaq xi reat.

Dan apparti l-fatt li baqghu ma ingabux provi mil-liema numru u mil-liema IP address kienu intbaghtu l-emails u l-smses in kwistjoni u lprosekuzzjoni sejset il-kaz taghha biss fuq id-dikjarazzjonijiet tal-parte civile meta hija kienet marbuta li iggib l-ahjar prova.

…L-artikolu 49(c) tal-Kap. 399 imbaghad jirreferi ghal uzu mhux xieraq tal-apparat elettroniku. Kif gia` kellha l-opportunita din il-Qorti li tikkummenta fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija vs Francine Cini "uzu mhux xieraq" ma jfissirx kwalunkwe uzu, jew kull haga taht il-kappa taxxemx, maghduda kull offiza, insult jew kelma zejda, izda ghandha tigi interpretata b'mod ferm aktar ristretta, primarjament fejn si tratt theddid, estorsjoni u attivitajiet illeciti."

It-theddid irid ikollu wkoll il-karatteristika fundamentali li jkun jipprospetta xi forma ta' hsara ingusta. Kif gia` sottolineat aktar qabel b'rabta mat-tieni akkuza, dan ma rrizultax.

Sahansitra anke li kieku kellu jitqies li l-kliem li seta' intuza mill-imputat kien wiehed malafamanti, xorta bl-applikazzjoni tal-proviso li iddahhal bl-Att XI tal-2018, ma jkun jezisti l-ebda reat taht l-artikolu 49 tal-Kap. 399: "Iżda sempliċi kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparat u li jkunu jistgħu jagħtu lok għal azzjoni għal malafama jew inġurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att."

Lanqas ghalhekk ma tista' tirrizulta htija taht dan l-artikolu."

Il-Qorti tal-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet Il-Pulizija (Spettur Bernard C .Spiteri) Vs Francine Cini deciza fis-26 ta' April 2019 gie deciz hekk dwar dan l-artikolu fid-dawl ta' l-emendi ntrodotti bl-Att XI tal-2018:

"..fi kwalunkwe kaz, hemm ukoll il-kwistjoni ta' natura legali naxxenti mill-emendi konsegwenzjali bl-introduzzjoni tal-fuq imsemmi Att XI tal-2018. L-artikolu 32 ta' dan l-att zied is-segwenti proviso fl-ahhar tal-artikolu 49 talKapitolu 399:

"Izda semplici kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippublikati fuq newtork ta' komunikazzjoni elettronici jew appart u li jkunu jistghu jaghtu lok ghal azzjoni ghal malafama jew ingurja skond l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'ghandhomx jaghtu lok ghal reat taht dan l-Att"

11. B'dan il-proviso il-malafama m'ghadiex tikkostitwixxi reat u l-istess proviso dahal fis-sehh minghajr rizervi dwar azzjonijiet kriminali pendenti ghajr ghal-dawk maghmulha taht il-Ligi tal-Istampa kif hemm provdut. Issa, apparti il-kunsiderazzjonijiet maghmula dwar l-ewwel imputazzjoni ghar-rigward tal-artikolu 252(1) tal-Kodici Kriminali li jghoddu ukoll ghal kwistjoni in dizamina, tajjeb li ssir referenza ukoll ghas s-sentenza tas-17 ta' Settembru 2009 fil-każ 'Scoppola v Italy (No.2) (Grand Chamber) tal-Qorti Ewropea Dwar id-Drittijiet tal-Bniedem fejn il-Qorti rriteniet hekk:

'106. The Court therefore concludes that since the X v Germany decision a consensus has gradually emerged in Europe and internationally around the view that application of a criminal law providing for a more lenient penalty, even one enacted after the commission of the offence, has become a fundamental principle of criminal law.....

107. Moreover it observes that in prohibiting the imposition of 'a heavier penalty.....than the one that was applicable at the time of the criminal offence , paragraph 1 in fine of Article 7 does not exclude granting the accused the benefit of a more lenient sentence, prescribed by legislation subsequent to the offence.'

12. Igifieri, anke mill-aspett ta' piena, la darba l-fatti allegati m'ghadhomx jikkostitwixxu reat u huma soggetti ghall-proceduri civili li certament l-ezitu taghhom ma jistghax ikun ta' natura penali, isegwi li ma tistax aktar tinsab htija f'dan il-fatti anke jekk, gratia argomenti, l-malafama per se hija prosegwibbli taht is-subartikolu 49(b).....

.....il-proviso introdott bl-Att XI tal-2018 japplika ghall-artikolu 49 fl-intier tieghu igifieri ghat-tlett subartikoli kompriz, allura, is-subartikolu (c) tal-artikolu 49. Ghalhekk din il-Qorti, ghal-istess konsiderazzjonijiet maghmula supra kwantu l-ewwel u t-tieni imputazzjoni ma tistax tikkonferma s-sejbien ta' htija dwar fatt li m'ghadux jikkostitwixxi reat."

Il-Qorti taghmel referenza wkoll ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet **<u>Il-Pulizija vs Mark Camilleri</u>** deciza fit-28 ta' Marzu, 2019 fejn intqal:

"...din il-Qorti sejra tikkunsidra it-tieni akkuza migjuba fil-konfront tal-appellant taht -artikolu 49 (c) tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta kif emendat permezz ta-Att XI.2018.32 u cioe li ghamel uzu mhux xieraq minn sistema jew apparat tal – komunikazzjoni eletronici billi immalafama lill-Mario Calleja .

Dan l-artikolu llum il-gurnata jaqra:

'Kull min permezz ta' xi network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika –

(a) jhedded li jagħmel xi reat; jew

(b) bil-ħsieb li jieħu xi flus jew xi ħaġa oħra, jew biex jagħmel xi gwadann, jew bil-ħsieb li jġiegħel lil ħaddieħor biex jagħmel jew jonqos milli jagħmel xi ħaġa, jhedded li jakkuża jew li jagħmel ilment kontra, jew biex jimmalafama lil dik il-persuna jew xi persuna oħra; jew

(ċ) jagħmel użu ieħor mhux xieraq bih, ikun ħati ta' reat taħt dan l-Att u jista', meta jinsab ħati, jeħel multa ta' mhux iżjed minn tlieta u għoxrin elf, mitejn u tlieta u

disgħin euro u tlieta u sebgħin ċenteżmu (€23,293.73) u, fil-każ ta' reat permanenti, multa oħra ta' mhux iżjed minn erba' mija u ħamsa u sittin euro and u sebgħa u tmenin ċenteżmu (€465.87) għal kull jum li matulu jkompli r-reat;

Iżda sempliċi kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparat u li jkunu jistgħu jagħtu lok għal azzjoni għal malafama jew inġurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att.'

Dan il-kaz jittratta dwar kummenti li saru minn Mark Camilleri fuq il-blog tal-gurnalist Victor Vella fir-rigward tal-artikolu bl-isem "Is-Sindku ta' Marsakala, tal-PN ilhom ma jesqu 'l hawn' li kien gie pubblikat fuq il-gurnal l-Orizzont ta' nhar id-9 ta Mejju, 2014. Din il-Qorti tqis din dan il-kumment bhala tali jaqa' taht il-proviso mizjud permezz tal-Att Att XI.2018.32. Jirrizulta li l-kliem uzat huwa 'kliem malafamanti jew dikjarazzjonijiet imlissna jew ippubblikati fuq network ta' komunikazzjonijiet elettroniċi jew apparat' u ghalhekk jirrizulta li jistgha jaghti lok ghal-azzjoni ghal-malafama jew ingurja skont l-Att dwar il-Midja u l-Malafama. Dan huwa kaz fejn l-appellant ippublika xi kliem malafamanti fuq xi sit socjali on line u allura fejn il-pubbliku jew uhud mil-pubbliku kellu access ghalih.

Din il-Qorti f'dan ir-rigward taghmel referenza ukoll ghal posts ohra li jinsabu fuq il-blog kif rapportati fid-dokument esebit fl-atti markat bhala dok RSA 2 a fol. 10 et seq fejn jirrizulta li hemm diversi malafami ohra bhal 'min gie elett mhux kapaci jamminsitra,....sindku bazi....min mhux tajjeb biex jamminsitra u qed igib il-voti bilil jidhaq bin-nies ghandu jmur id dar u jibda jfitte xoghol....empty vessels make most sound, u kif stqarr Mario Calleja stess fix-xhieda li hwua ta quddiem din il-Qorti diversament preseduta huma kollha kummenti malafamanti u ingurjuzi fil-konfront tieghu .

Ghalhekk jirrizulta li l-emendi li saru fuq l-artikolu 49 tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta fil-mori tal-appell permezz tal-Att XI.2018.32 huma tali li fit-termini tal-proviso ta' dan l-artikoli m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att.'

Ghaldaqstant l-artikolu 49 tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta minhabba l-emenda li saret fil-mori tal-appell m'ghadux applikabbli.

...Kif ikkunsidrat dwar l-artikolu 49(c) tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija (Spettur Bernard Charles Spiteri) vs Francine Cini' (Deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali nhar l-24 ta' Lulju, 2017)

'Dina d-dicitura hija ben differenti minn dak ikkontemplat fl-artikolu 48 fejn il-kliem uzat huwa "uzu mhux b'mod kif imiss." Kien dana l-iskop tal-legislatur meta dahlet dina l-emenda fil-ligi permezz tal-Att XXX tal- 2007.

Illi ma hemmx dubju illi l-imputat intenzjonalment uza s-soccial media sabiex jaghmel uzu mhux xieraq bl-istess fis-sens illi tella posts bi kliem ingurjuz dwar il-parti leza.

Il-Qorti ikkunsidrat x'kienet l-intenzjoni tal-legislatur u x'ried partikolarment ifisser bil-kliem 'uzu iehor mhux xieraq' fejn fis-seduta tal-Parlament 'Laqgha nru. 117, ta' nhar it-Tnejn 10 ta' Diċembru 2007' ntqal:

"DR PETER GRECH: Bħalissa fil-ligi hemm l-istess pieni, l-istess kappa ħlief sub paragrafi (a) (b) u (c). Bħalissa r-reat huwa li wieħed jagħmel improper use minn apparat ta' komunikazzjoni elettronika. Dan dejjem ftiehem li l-improper use huwa dawn l-affarijiet li hawn fil-paragrafi (a), (b) u (c) jigifieri li wieħed juza apparat biex jhedded lil ħaddieħor, biex jestorci flus, igiegħel lil ħaddieħor jagħmel xi ħaga illegali jew biex jagħmel harrassing, biex idejjaq lil ħaddieħor.

DR PETER GRECH: Issa li gara huwa nqalgħet diffikulta' fil- qorti dwar xi tfisser improper use. Fil-fatt kien hemm sentenza li jekk telephone uzajtu bħala telephone qatt ma nista' nkun għamilt improper use tat-telephone anke jekk uzajtu biex indejjaq lil xi ħadd. Il-bzonn ta' din l-emenda nqala' minħabba dan, biex niccaraw x'ifisser improper use. Tħalliet il-klawsola generali "or makes any other improper use thereof" imma gie izjed specifikat x'ifisser l-improper use, x'għandu jigi projbit, li tuza apparat elettronika għal dawn l-iskopijiet imsemmija." (enfasi tal-Qorti)

Minn dan johrog illi l-interpretazzjoni li ghandha tinghata lill-frazi "uzu iehor mhux xieraq" ma jfissirx kwalunkwe uzu, jew kull haga taht il- kappa tax-xemx, maghduda kull offiza, insult jew kelma zejda, izda ghandha tigi interpretata b'mod ferm aktar ristretta, primarjament fejn si tratta theddid, estorsjoni u attivitajiet illeciti.

Illi l-Ezekuttiv ghazel b'mod espress illi sa anke jelimina l-fastidju minn taht il-kappa ta' "uzu iehor mhux xieraq" tant li dan is-sub-paragrafu propost ma nghatax il-barka mil-Legislatur u gie eliminat: "(c) pursues a course of conduct which amounts to harassment of another person or which he knows or ought to know amounts to harassment of another person;"

Illi n-nota fil-margni tal-artikolu 49 tal-Kap 399 tkompli taghti sostenn ghall-intepretazzjoni moghtija mill-esponenti tal-intenzjoni tal-legislatur:

'Uzu ta' apparat ta' komunikazzjoni elettronika biex isir theddid.'

Dik il-Qorti fost numru ta' kunsiderazzjonijiet ohra, ikkunsidrat li:

'Illi l-imputat, fl-ewwel lok jidher illi l-akkuzi addebitati lilu huma dik ravvizata is-sub-inciz (c) tal-artikolu 49 li allura jipprospetta l-uzu mhux xieraq li jsir permezz ta' xi network jew apparat ta' telekomunikazzjoni. Billi jirrizulta minn qari tal-email eebiti illi huwa tellgha posts fuq il blog ta Victor Borg bi kliem ingurjuz u lillkwerelant b'dan ghalhekk illi dak ravvizat fis-sub-inciz (c) immaterjalizza.

Fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija Vs Lee Borg' il-Qorti tal-Appell Kriminali kkunsidrat li:

'Jilment ukoll l-appellanti fir-rigward tat-tieni imputazzjoni li dwarha instab hati illi huwa qatt ma uza kliem ta' theddid fl-email mibghuta u allura kellu jigi illiberat. Illi l-appellanti ma ghandux ragun ghaliex fl-ewwel lok jidher illi it-tieni akkuza addebitata lilu hija dik ravvizata fis-sub-inciz (a)(b)u (c) ta'-artikolu 49 li allura jipprospetta tlett sitwazzjonijiet differenti u mhux biss it-theddid tar-reat li jitkellem dwaru is-sub-inciz (a). Illi allura dan ir-reat jikkontempla ukoll l-uzu mhux xieraq li isir permezz ta' xi network jew apparat ta' telekomunikazzjoni u dan fis-subiniciz (c) tieghu, ghalkemm l-Ewwel Qorti ma tindikax taht liema sub-inciz qed tinstab il-htija. Billi l-appellanti ex admissis jistqarr illi huwa bghat email bi kliem ingurjuz lill-kwerelanti b'dan ghalhekk illi dak ravvizat fis-sub-inciz (c) immaterjalizza, allura dan l-aggravvju ukoll ma jisthoqqlux akkoljiment.'

Fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija Spettur Martin Sammut vs Dr. Alfred Grech' gie kkunsidrat li:

'L-għemil kkontemplat fil-paragrafi (a) u (b) jikkonsisti fl- uzu minn xi persuna ta' network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika sabiex jikkomunika lil ħaddieħor theddida ta' għemil għall-għanijiet previsti f'dawk il-paragrafi. In vista ta' l-għanijiet hemm previsti ma hemmx dubbju li l-ligi fl-istess paragrafi qed tikkontempla għemil li bl-uzu ta' xi network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika huwa mmirat sabiex jagħmel ħsara, jdejjaq, jivvessa jew joffendi lil ħaddieħor. Meta fil- paragrafu (c) jingħad li "jagħmel uzu ieħor mhux xieraq" isegwi li dik id-dispozizzjoni titratta minn għemil li ma jikkonsistix necessarjament f'theddid izda li, bl-applikazzjoni tar-regola eiusdem generis, huwa għemil ieħor li jittrasmetti lil ħaddieħor messagg li jagħmel ħsara, jdejjaq, jivvessa jew joffendi lil ħaddieħor u għaldaqstant ma hux għemil xieraq. Anki jekk, għalhekk, il-messaggi in kwistjoni ma jitqiesux theddid izda jitqiesu bħala messaggi vulgari dan hu bizzejjed sabiex jinkwadraw f'dak projbit bil-paragrafu (c) msemmi in kwantu huma messaggi li tal-anqas idejjqu,jivvessaw jew joffendu lil min jircevihom u effettivament dejjqu, ivvessaw u offendew lil min ircevihom. Din hi l-konsegwenza tal-applikazzjoni korretta tar-regola eiusdem generis għall- interpretazzjoni tal-portata tal-paragrafu (c) msemmi.'

...Din il-Qorti hija tal-fehma li bil-frazijiet fuq indikati bejn l-appellant u terzi hi tali li tikkostitwixxi uzu mhux xieraq. M' hemmx dubbju li l-intensjoni tal-appellant kienet wahda u cioe' li jghamel hsara lill-kwerelanti, billi jimmalafamah gewwa fora pubblika.

Huwa pertinenti li din il-Qorti tqis il-kuntest kollu tal-kliem li l-parti leza hassitha ingurjata bihom biex tiddeciedi jekk l-Ewwel Qorti kinitx korretta meta qieset dawn

il-kliem bhala ingurjuzi. Dawn jinstabu f'kemm a fol 9 et seq. Din il-Qorti ssib li l-kliem kif fuq riportat fil-kuntest kollu li l-kliem intqalu bhala ingurjuzi u ghalhekk fil-kuntest tal-akkuza taht l-artikolu 49 tal-Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta jirrizulta li l-appellant ghamel uzu iehor mhux xieraq ta' network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika pero stante li l-kliem huma malafamanti u ghalhekk proceduri jsitghu jittiehdu skond l-Att dwar il-media jidhol in ballo il-proviso ta dan l-artikolu 49 tal kap 399 tal-ligijiet ta Malta m'għandhomx jagħtu lok għal reat taħt dan l-Att u ghalhekk hawnhekk ukoll l-Qorti tasjteni mili tiehu konjizzjoni ta din it-tieni akkuza."

Ikkunsidrat:

Fid-dawl tal-gurisprudenza fuq riferita, din il-Qorti tqies li l-kliem riportat fil-messaggi rizultanti minn Dok BA 2 jammontaw ghal kliem ingurjuz u li b' hekk l-imputat ghamel uzu mhux xieraq ta' network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika. Il-Qorti hija sodisfatta wkoll li fir-rigward ta' l-ewwel messagg u partikolarment fil-parti fejn hemm miktub "*...tiftakar meta hrigna ahna tat-tarzna kemm grejt pufta bhal rastek imma ghadni ma ltqatx mieghek xi darba tasal tibzax*', tali frazi tikkostitwixxi thedid u mhux kliem malfamanti bhal fil-kaz fejn gie miktub il-kliem '*pufta kollok'* jew '*HARA TAL-KLIEB'*. Fir-rigward ta' dan il-kliem stante li huma malafamanti, il-proceduri jistghu jittiehdu skond l-Att dwar il-media u ghalhekk japplika l-proviso ta dan l-artikolu 49 tal kap 399 tal-ligijiet ta Malta. Ghalhekk, fir-rigward ta' dan il-kliem, dawn ma jaghtux lok għal reat taħt dan l-Att.

Madanakollu, kif gia' nghadd fil-parti fuq citata hemm theddid fis-sens li l-imputat sejjer xi darba jiltaqa' mal-parte civile u imbaghad '*tibzax'* il-parte civile jkun allegatament kostrett li jigri bhalma gera allegatament meta l-imputat flimkien ma' ohrajn tat-tarzna hargu ghalih. Din il-Qorti tqies li dik hija theddida ai termini ta' l-artikolu 49 tal-Kap 399, liema theddida ma tinkwadrax ruhha fil-proviso l-gdid ta' dan l-artikolu.

Din il-Qorti izda tinnota li minn qari ta' l-affidavit ta' WPS 161 kif ukoll mill-current incident report ezebit, kulma jissemma huwa li li l-parte civile ghamel rapport fd-9 ta' Mejju 2018 fejn qal li fis-6 ta' mejju 2018, ghal habta ta' 14.29 hrs, rcieva messagg minghand Jesmond Muscat fejn gie nsulentat bil-kelma 'Pufta'. Imkien ma tissemma t-thedida li tidher fid-dokument ezebit a fol 11 u mmarkat bhala Dok BA2. F' Dok BA 2, ma hemmx data mnizzla li jindika meta allegatament intbaghat dan il-messagg.

Fix-xhieda tieghu, il-parte civile ma kienx cert dwar id-data, fejn l-ewwel qal li d-data kienet 8 ta' Mejju 2018 u imbaghad qal li kienet Sunday ghax fuq il-messagg kien hemm imnizzel Sunday. In kontroezami, il-parte civile ma setax jaghti data ezatta u dawwar il-verzjoni u qal li jista' jkun li ma kienx 8 ta' Mejju u lanqas ma kien cert jekk kinitx il-gurnata tal-Hadd meta rcieva l-messagg.

In vista ta' dan il-konflitt fil-provi fejn min-naha wahda hemm rapport u affidavit ta' ufficjal tal-pulizija li jirreferi biss ghal kliem ingurjuz 'pufta'; u min-naha l-ohra, il-konfuzjoni fix-xhieda tal-parte civile dwar meta allegatament intbaghat dan il-messagg u kif ukoll il-messagg innifsu ezebit a fol 11 bhala Dok BA 2 li ma ghandhux dati fuqu u jikkontjeni mhux biss il-kliem 'pufta' izda anke thedid li qatt ma ssemma fir-rapport, din il-Qorti ma gietx konvinta lil hinn minn kull dubbju ragjonevoli dwar d-data mnizzla fl-imputazzjoni u cioe' is-6 ta' Mejju 2018.

Il-Qorti tagħmel referenza għas-sentenza mogħtija minn din il-Qorti hekk kif diversament ippreseduta fl-ismijiet **<u>Il-Pulizija (Supretendent Edel Mary Camilleri) (Spettur Robert Vella) Vs Philip Borg</u>** deċiża fil-25 ta' Marzu, 2019 fejn l-imputat kien akkużat li fid-19 ta' Jannar 2015 għall-ħabta ta' 6:00hrs u l-ħin ta' wara, huwa kkommetta varji reati fosthom dak stipulat fl-Artikolu 85 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-Qorti trattat il-kwistjoni sollevata mid-difiża relatata mad-data fiċ-ċitazzjoni u għamlet varja referenza għall-każistika f' dan ir-rigward. Referenza saret għas-sentenza fl-ismijiet **<u>Il-Pulizija vs Andre' Falzon</u>** (Qorti tal-Appell Kriminali deciza fid-19 ta' Novembru, 2015) fejn intqal li:

Illi s-subartikolu (2) ta' l-artikolu 360 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi

li:

"Ic-citazzjoni ghandha ssemmi car il-persuna mharrka, u ghandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti ta' l-akkuza, bil-partikularitajiet ta' zmien u ta' lok li jkunu jinhtiegu jew li jkunu jistghu jinghataw......"

Illi fis-sentenza mghotija fit-18 ta' Ottubru 2005 mill-Qorti ta'l-Appell Kriminali il-kawza fl-ismijiet Pulizija vs John Mary Briffa, fejn l-appellant f'dik il-kawza gie akkuzat b'reati li allegatament sehhew "ghall-habta tas-7.30 p.m." mentri l-provi kienu jirrigwardaw incident li sehh "ghall-habta tas-7.30 a.m.", intqal li:

"L-imputazzjoni ghalhekk kif impostata qed tirreferi ghal xi haga li allegatament grat tnax-il siegha wara u l-ewwel Qorti hekk sabet lill-appellant hati. Mill-provi ma jirrizultax li gara xi incident fil-hin indikat flimputazzjoni u ghalhekk l-appellant ma setax jinsab hati kif fil-fatt instab. Il-frazi "ghall-habta ta' tindika hin approssimattiv

u tinkludi hin vicin dak imsemmi f'l-imputazzjoni izda zgur mhux tnax-il siegha wara.

Ilprosekuzzjoni qalet li huwa ovvju li dan kien zball dattilografu. Jekk inhuwa hekk, ilprosekuzzjoni kellha tiehu hsieb taghmel jew titlob il-korrezzjoni opportuna tempestivament"

Illi dan l-istess principju gie riaffermat mill-istess Qorti ta'l-Appell Krminali f'diversi kawzi ohra inkluz dawk fl-ismijiet Il-Pulizija vs Warren Piscopo u Pulizija vs Rita Thuema, it-tnejn decizi fid-19 ta' Ottubru 2011.

Stabbiliti dawn il-principji dottrinali u applikati ghall-kaz in ezami huwa car allura illi l-appellanti kellu jigi illiberat mill-akkuzi kif dedotti kontra tieghu billi dawn jirreferu ghal perijodu ta' zmien differenti minn dak li fih sehhew l-allegati fatti li wasslu ghall-imputazzjoni odjerna." (Ara wkoll Il-Pulizija vs Jovil Abela deċiża mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali deċiża fit-18 ta' April, 2016).

Inoltre' il-Qorti għamlet referenza għas-sentenza fl-ismiijiet **'Il-Pulizija vs Jesmond Fenech et'** (Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Krminali) deċiża fit-30 ta' Ġunju 2014. F'din l-aħħar kawża l-imputati ġew illiberati minħabba żball fis-sena indikata fiċ-ċitazzjoni. Il-Qorti tenniet hekk b'referenza għall-Artikolu 360 tal-Kodiċi Kriminali:

'Il-partikularitajiet ta' zmien ghalhekk huma mehtiega precizament sabiex il-persuna imharrka tkun taf b'dak li tkun qeghda tigi mharrka u tkun tista' tiddefendi ruhha adegwatament. F'dan il-kaz, peress li l-prosekuzzjoni ipprocediet fuq tali citazzjoni, innotifikat lill-imharrek b'din ic-citazzjoni, ipproduciet il-provi taghha in bazi ghall-istess fatti kif imsemmija fic-citazzjoni u matul dawn l-istadji kollha qabel iddikjarat il-provi taghha maghluqa ma talbitx li ssir korrezzjoni fl-imputazzjoni fl-istadju opportun (kif kellha kull dritt li taghmel) jigi li tajjeb jew hazin, intrabtet mal-fatti kif espress fic-citazzjoni promossa minnha stess'.

Stante li l-imputazzjoni tirreferi għal data u ħin speċifiku li mill-provi ma rrizultatx b' mod car, din il-Qorti m'għandhiex triq ħlief li ma ssibx lill-imputat ħati tal-imputazzjoni miġjuba fil-konfront tiegħu.

Deċide

Għalhekk għal dawn il-motivi din il-Qorti ma ssibx lill-imputat ħati tal-imputazzjoni miġjuba fil-konfront tiegħu u minnha tilliberah.

Magistrat Simone Grech